

Översikt med kommentarer kring olyckor som drabbat miljön de senaste tio åren. Rapporten framtagen inför FN-möte om akut stöd i samband med stora miljö/kemolyckor över hela världen och avslutas med en rekommendation om att införa ett system för internationell hjälp. Inriktad i huvudsak på problem i utvecklingsländer men stora delar är relevant för oss också.

Innehåll:

Introduktion (metod, ändamål, begrepp)

Bakgrund (sammanfattning, räddningstjänst i utvecklingsländer, sociala situationen, studie kring olyckan i Bhopal)

Resultat av databassökningar

Nationella insatser (variationer, genomgång av olika länder förmåga att hantera en stor olycka)

Andra scenarier (naturolycka som orsak, krig och konflikter som orsaker till miljöstörningar)

Framtida trender för olyckor som berör farliga ämnen

Slutsatser och rekommendationer

Textavsnitt:

Medan naturkatastrofer tenderar att ge en omedelbar skada så ger utsläpp av förorenande ämnen effekter som upptäcks först efter flera år och skador som kan bestå i generationer. Det är därför viktigt, inte bara för miljön, utan för den långsiktiga hälsan av framtida generationer att vi hanterar olyckor som berör farliga ämnen. Även om mer utsläpp orsakas av rutinmässig verksamhet så kan och har utsläpp orsakat allvarliga effekter tidigare och kommer med all säkerhet att göra så i framtiden. Tekniska eller kemiska olyckor har en potential att öka markant till följd av allt fler anläggningar och större bruk av kemikalier på marknaden och en växande befolkning.

Det finns många länkar mellan påverkan på hälsa och miljö från kemiska olyckor. Det är naturligt att göra system för uppföljning så att alla effekter belyses. Uppenbarligen kommer hälsan att påverkas utan att man ser större effekter på miljön och vice versa. Men påverkan kommer inte att bli fullt känd förrän en adekvat bedömning har skett. Av den anledningen bör tekniken att följa hälsoläget även gälla för miljön. Snabbt bör detta ske och ett expertteam bör skapas nationellt.

Tro inte att all information i en framtid kan finnas i datorer, tyvärr så är allt för lite känt om många ämnen som kan beröras.

Det är uppenbart hur viktigt det är att integrera förebyggande, planering (föreberedelser) och insatsplanering. Förebyggande kan minska antalet olyckor, planeringen kan hindra att en olycka eller tillbud växer. Insats krävs när dessa båda faktorer misslyckas. Insatsplanering är mycket viktig för att kunna hantera osäkra rutiner inom industrin.

Slutsatser i punktform:

- Det saknas adekvat information om olyckor i utvecklingsländer.
- Det finns inga internationellt erkända definitioner.
- Många länder har svårt att hantera mindre olyckor som i den industrialiserade världen är rutinmässiga.
- Sådana olyckor händer oftare än vad som registreras.
- Stora olyckor definieras olika pga kompetens att ta hand om dem.
- Äldre teknik, dåligt underhåll, dåligt utbildad personal gör det svårt att förhindra olyckor.
- Även om mer arbete läggs på förebyggande och planering kommer olyckor att inträffa.
- Många länders problem synes beror på svårigheter att få tag i snabb information, bristande insatskapacitet och träning tillsammans med brister i kedjan - förebyggande, planering, insats och återställning.
- Internationell hjälp behövs.
- Där hjälp har givits gav det stöd med råd, förmedling av kunskaper och analys i efterhand.
- Sådant hjälp av vikt men en del länder vet inte vart de ska vända sig när de blir överrumplade av en stor olycka.
- De som hanterar miljöolyckor måste ta hand om både naturolyckor och tekniska olyckor och vara medvetna om länkarna dem emellan, även samband mellan kronisk och akut förorening samt inverkan från krig och konflikter behöver beaktas.
- Trenden visar på ökad frekvens och svårighetsgrad av kemiska olyckor p g a ökad industrialisering och befolkning samtidigt som kapaciteten att ingripa ökar endast marginellt.
- Se även RIB-nr 6602 som är bilaga till denna volym.